24e JAAR. 'S HERTOGENBOSCH, 1852. No. 81.

DE NOORDBRABANTER,

STAAT- EN LETTERKUNDIG DAGBLAD.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

Verschijnt driemaal in de week, des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Abonnement per 3 Maanden ƒ3,00; franco per post ƒ3,50. Afzonderlijke nommers ƒ0,10.

ZATURDAG, 10 JULIJ.

Advertentien ƒ0,15 per regel; zegelregt bij elke plaatsing ƒ0,35. Advertentien, Brieven enz. *franco* aan de uitgeefster de Wed. D. A. A. DE ROOY, te *'s Hertogenbosch*.

Louis Napoleon, de Prins-President der Fransche republiek wilde eenige dagen geleden een *bal* geven en ter bijwoning van hetzelve de diplomaten en gezanten der vreemde Mogendheden uitnoodigen, doch..... men bevond dat zij allen, allen zonder uitzondering, zich uit Parijs verwijderd en naar het een of ander landgoed hadden begeven. Waarom? Omdat zij in den tegenwoordigen toestand van Frankrijk weinig of geen bekommering vonden. Het *bal* werd afgezegd; de leden der wetgevende vergadering haastten zich het budget goed te stemmen om naar hunne haardsteden terug te keeren, en Louis Napoleon zelf zal eenigen vakantietijd nemen en dien te St. Cloud gaan doorbrengen. De Keizer van Oostenrijk doet sedert weken een pleizier-reisje of veeleer een triomftogt door zijne Erfstaten en wordt in zijn koningrijk Hongarije alom ontvangen als een vorst, die reeds vele bewijzen heeft gegeven, dat hij het met zijn volk wel meent. De koning van Beijeren daarentegen bekommert zich er weinig over of booze raadslieden en zwakke ministers, door de krenking der godsdienstige vrijheid, zaden van oneenigheid strooijen, die eerlang wrange vruchten zullen voortbrengen. Wat raakt hem de liefde van zijn volk? Hij maakt een uitstapje van Beijeren naar Spanje en vergeet alle zorgen. De koning van Denemarken gaat in Zweden eene parade bijwonen. De koning van Pruissen gaat met Oostenrijks keizer eene bijeenkomst houden, in de hoofdstad van wat eenmaal het koningrijk Polen was, doch dat door *onderlinge verdeeldheden* is te niet gegaan — tot een dreigend voorbeeld voor zoodanige landen, [illegible] om de geheime genootschappen, welker woelingen zulke *verdeeldheden* aanstoken, met één slag den slangenkop te verpletteren, *of slecht genoeg* om dezelve nog meer in 't geheim, dan in 't openbaar te begunstigen!

Het hagchelijk tijdstip voor des Keizers van Rusland heerschappij is voorbij. Zijn 25 jarig bezit van den troon is, ten spijt der jammerprofeten en ongeluksvogels, door geenerlei onheilspellende *katastrophe* gekenmerkt. Het onthoofde Polen blijft kalm, kalm in de doodsluimering; Kaukasie is door goud en bloed bedwongen, en... weldra viert de kolossale Russische monarchy haar 1000 jarig bestaan!

Inmiddels gaat de Keizer *aller* Russen naar Schlangenbad de Keizerin een weinig gezelschap houden; de Duitsche Vorsten, Belgiën's koning *incluis* bezoeken de badplaatsen, die te Spa, die te Aken, die te Baden-Baden, die te Ems, die te Kissingen en elders, onder hun eigen naam of *incognito* en overal *schept men vreugde in 't leven.*

De Vorsten uit de *laars van Europa*, onze Heilige Vader Pius IX misschien alleen uitgezonderd, schijnen thans van hunne grootste bekommering ontslagen te zijn. Savoije is tot rust terug gekeerd; Sardiniën's koning wil met den Paus weder op een goeden voet geraken; de Groot-Hertog van Toskanen heeft in eene zaak, waarmede hij niets te maken had, zijn verstand getoond, door met een diplomatiek excuus, dat hem niets kost en hem meer eer dan schande aandoet, den trots des Engelschen Luipaards te bevredigen! De zachtmoedige, vrome Pius IX heeft den Engelschen eenen moordenaar vrijgegeven. (De Joden moesten ook een' moordenaar vrij hebben.)

De koning der beide Siciliën voedt geene bekommering meer. Het eiland is door zachte, weldadige maatregelen tot rust, tot verademing, tot bloei gebragt, en van de liefde zijner Napolitanen ontvangt de zachtmoedige vorst voortdurend de treffendste blijken. De koninginnen van den westhoek van Europa laten de staatszorgen varen en hebben hunne Aardsche Paradijzen betrokken. Victoria heeft het Parlement gesloten en zich naar het eiland Wight in haren familietuin begeven, terwijl onze eigene volksvertegenwoordigers weldra uiteen zullen gaan en onze geliefde vorst zich naar Apeldoorn gaat begeven.

Zoo zitten alle vorsten, alle diplomaten, alle staatslieden aan den levensdisch, en zwelgen het genot met volle teugen in... Geve de Hemel dat geen feest van Balthazar de uitkomst zij!

DUITSCHLAND.

In een zijner laatste nommers geeft het *Bureau des Correspondances* een ministrieel dagblad van Berlijn den waren staat der kwestie van het Zollverein te kennen. Na te hebben opgemerkt, dat het volk op zijne hoede moet wezen wat betreft de geruchten, die de dagbladen deswegens verspreiden, bevestigt dat blad; dat de Staten van de vereeniging nog geene verklaring hebben afgelegd; 1o. dat er geene kwestie is over eene nota van uitwisseling tusschen Oostenrijk en Rusland; 2o. dat Pruissen niet heeft aangeboden eene tolkwestie met Oostenrijk te sluiten, onder voorwaarde, dat het stelsel van dualismus zou worden aangenomen ter vorming eener centrale afdeeling; 3o. dat de algemeene kwestie van het behoud van het Zollverein nog niet was afgedaan, terwijl Pruissen zich bepaalde met de verklaring te doen, welke men kent; 4o. dat de bijzondere onderhandelingen over het verdrag van September het onderwerp der conferencien uitmaken; 5o. eindelijk dat het pruissische gouvernement zijn program volhoudt en de oplossing der aanhangige zwarigheden zal verhaasten.

FRANKRIJK.

De *Moniteur français* bevat een belangrijk verslag aan den prins president gerigt door den minister van marine, ten aanzien van de wegvoering naar Caijenne van bij de 2000 veroordeelden tot dwangarbeid.

Uit dat verslag blijkt, dat de schepen, welke de gevangenen wegvoerden, zonder ongelukken te Caijenne zijn aangekomen.

— Wij hebben eenen brief medegedeeld die aan den heer Louis Veuillot, hoofdredacteur van *l'Univers* door Mgr. Paradis, bisschop van Arras gerigt was. Thans leveren wij het antwoord van den hoofdredacteur op dien brief.

Parijs 3 Julij 1852.

Monseigneur,

Niet U maar God zeg ik dank voor de vertroostende letteren, welke gij mij hebt gelieven toe te zenden. Ik ben overtuigd dat uwe hoogwaardigheid niets tegen mij persoonlijk heeft willen instellen; gij hadt alleen een godvruchtig werk op het oog, waarvan de ongelegenheden het nut niet schijnen te overtreffen.

Die ongelegenheden, dat onwillekeurig en bijna onvermijdelijk onregt, heb ik zonder zwarigheid daaruit te maken aan u, Monseigneur, beleden, toen uw verblijf te Parijs mij in de gelegenheid stelde uwe raadgevingen somtijds te komen inroepen. Getuige van de standvastige regtzinnigheid onzer inzigten, herinnerdet gij die, en het ware karakter van ons gedrag in die laatste omstandigheden heeft u geenszins kunnen ontgaan.

Het gevaar van ons werk ziende, hebt gij uit eigen beweging verklaard, dat dit werk nog niet verdiende te bezwijken. Toen gij het zeidet, twijfelde niemand daaraan, en onze gevoelens, zoo deerlijk miskend, zijn thans in het oog der Kerk geregtvaardigd. God antwoordt door uwe stem op onze smeekingen; hij is het, die ons dien verheven bijstand zond, welken wij hem slechts vroegen.

Vol vertrouwen op die hooge wijsheid, welke weet wat zij uit de oordeelen en de hartstogten der menschen moet trekken, verwachteden wij met kinderlijken eerbied de uitspraak onzer bisschoppen. Na korte en ernstige uitlegging, wisten wij, dat het ten overstaan van zoodanige regters niet noodig was onze zaak noch openlijk noch vertrouwelijk te bepleiten.

Ons besluit was reeds den eersten dag genomen, om namelijk op het strengste besluit niet te antwoorden, dan door onmiddellijk onder te doen en een volstrekt stilzwijgen te bewaren.

Dit is de partij welke ik reeds bij eene andere gelegenheid koos. Uwe Hoogwaardigheid zou daarmede bekend geweest zijn, indien ik gedacht had zulks met een gerust geweten te kunnen doen, en de waardige prelaat, die ons trof, verlangde zelf dat de slag niet doodelijk was.

Onaangezien de levendige droefheid door tegen mijnen wil personen vergramd te hebben, welke ik eerbiedig zou ik toen even als thans zonder naberouw een werk hebben laten varen, waarvan elk een in dit oogenblik de smart en het gewigt kan nagaan.

Men moet dien last bewaren, en Uwe Hoogwaardigheid maakt mij dien ligter door denzelven roemvoller te doen worden.

Ieder zal erkennen dat een mensch, aan wien de bisschop van Arras openlijke bewijzen van zijne hoogachting gelieft te toonen, niet het ongeluk gehad heeft zich te onwaardig in eene zoodanige betrekking te gedragen.

Ik gevoel, Monseigneur, en ik denk nooit te vergeten de groote eer, welke mij overkomt.

Ik wil die beantwoorden door thans op nieuw uit den grond mijns harten de vergiffenis weder te vragen, welke ik bereids gevraagd heb.

Ik betuig nogmaals dat ik noch gemeend, noch gemeld heb mij op eenige manier in het bestuur zijner diocése te hebben willen mengen, eene zondige stoutheid, die ik zou verafschuwen, en die mij nog niemand verweten heeft. Ik meende geene bisschoppelijke bevelen te bestrijden maar alleen te verdedigen, op eene wijze, welke mij geoorloofd toescheen, het denkbeeld, dat wij hebben volgehouden en de redenen, welke wij hebben gegeven.

Al de hooge en aanzienlijke personen, welke het nut van eene godsdienstige pers kennen daarvan nabij de voorwaarden leerden, en overtuigden zich, dat het goed ware aan de schrijvers eene zekere vrijheid van denkbeelden te laten. Heb ik soms die noodzakelijk onbepaalde grenzen overschreden dan aarzelde ik geenszins op mijne schreden terug te komen.

Ik zal in het vervolg nog minder aarzelen, en durf Mgr. den Bisschop van Orléans verzoeken dat zijne gestrengheid op mij eenen niet minderen invloed zal uitoefenen dan al uwe goedheid.

Uwer Hoogwaardigheid, De zeer nederige, zeer gehoorzame, en zeer erkentelijke dienaar

LOUIS VEUILLOT.

NEDERLAND.

'S HERTOGENBOSCH, 9 *Julij.*

Koninklijk Besluit, op voordragt van den Minister van Binnenlandsche Zaken, bij gelegenheid van het 25jarig bestaan der Koninklijke Muziekschool te 's Gravenhage, eene buitengewone Rijksmedaille geschonken aan den heer *J. H. Lubeck*, directeur dier school, voor de uitnemende diensten, door hem gedurende dat tijdvak aan de toonkunst hier te lande bewezen.

Kon. Besluit, 8 Julij, no. 64, aan *G. N. Dentz*, te Amsterdam, vergunning verleend tot het aannemen en dragen van de onderscheidingsteekenen van ridder der Wasaorde, hem door Z. M. den koning van Zweden en Noorwegen geschonken.

Kon. Besluit, 28 Junij, no. 48, wegens verrigte kerkelijke dienst, pensioen verleend aan: *Rudolphus Antonius Josephus van Moorsel*, geboren den 9den December 1793 te Heijthuizen, (hertogdom Limburg), desservant der succursale kerk te Ell (gemeente Hunsel), uithoofde van ligchaamsgebreken, ter somme van ƒ505, wegens 33 jaren, 8 maanden en 12 dagen dienst, en ingaande met den dag volgende op het quartaal van zijn ontslag; en *Bernardus Mattot*, geboren den 2den April 1803 te Delft, (provincie Zuidholland), pastoor der Roomsch-katholieke gemeente Tuitjenhorn in Noordholland, uithoofde van ligchaamsgebreken, ter somma van ƒ397, wegens 26 jaren, 5 maanden en 4 dagen dienst, en ingaande den 1sten Julij 1852.

— De minister van binnenlandsche zaken brengt ter kennis van de belanghebbende: dat met den aanvang van een nieuw leerjaar op den eersten October dezes jaars, in 's Rijks-Veeartsenijschool te Utrecht als kweekelingen kunnen worden opgenomen, tegen betaling van ƒ350 per jaar, zij die hun zestiende jaar hebben bereikt doch niet ouder zijn dan vier en twintig jaren en bij examen doen blijken kennis te bezitten van: *a.* de rekenkunst, bijzonder van de gewone en tientallige breuken, met toepassing op het Nederlandsch stelsel van maten en gewigten; alsmede van de meetkundige evenredigheden en het trekken van den vierkantswortel uit getallen; *b.* de gronden van de spraakkunst der Nederduitsche taal; *c.* de gronden der algemeene en vaderlandsche geschiedenis; *d.* de beginselen der aardrijkskunde: dat aan hetzelfde examen zijn onderworpen, doch den leeftijd van achttien jaren behooren te hebben bereikt, zij die, tegen betaling van ƒ100 per jaar, in de school alleen onderwijs en niet tevens huisvesting en verpleging wenschen te ontvangen; dat de adspiranten, die tot het examen verlangen te worden toegelaten, zich daartoe vóór den 15 Augustus e. k. in persoon of schriftelijk, mits postvrij, bij den Directeur der school moeten aanmelden, onder overlegging van een extract uit het geboorteregister, een bewijs van goed gedrag, afgegeven door het gemeentebestuur van hunne woonplaats, een bewijs te zijn gevaccineerd of de natuurlijke pokken te hebben gehad, afgegeven door een erkend geneesheer.

— Bij een dezer dagen door den Koning genomen besluit, is de uniform voor de bataljons grenadiers en jagers aan-

merkelijk gewijzigd; zijnde namelijk: de gouden en gele lissen op de groote tenue-rokken der officieren en manschappen zijn afgeschaft, als ondoelmatig bevonden, en vervangen voor de officieren door twee geborduurde gouden lissen [illegible] ter zijde in de lengte van de kraag, benevens [illegible] zoodanige horizontaal geplaatste geborduurde lissen, zijnde de overslag van den rok [illegible] den geheelen troep vervallen en vervangen door een gewone op de borst met [illegible] knoopen bevestigden rok. Deze laatste veranderingen is ook bij de jagers ingevoerd, en hunne officieren bekomen gouden geborduurde lissen op kraag en [illegible]. Wijders is nog de gouden of witte kwast vóór, de pluim ter zijde van en de grenaat achter op de grenadiers-muts afgeschaft, zullende de bodem voortaan niet meer met rood laken, maar ook met beerenhuid bezet moeten zijn. Alleen de hoofd-officieren dragen, in groot tenue, op de grenadiers-muts eene witte aigrett.

— Op den 5den zijn van regeringswege verzonden, om aan de belanghebbende kamers van koophandel en fabrieken te worden medegedeeld gedrukte opgaven:

1o. wegens handel en scheepvaart van Groot-Brittannie over de maand en de vier maanden, eindigende den 5den Mei 1852, tevens aanduidende de hoeveelheden der onderscheidene artikelen, welke gedurende de quartalen, eindigende den 5den April 1850, 1851 en 1852 met regten of accijnsen waren belast;

2o. van de hoeveelheden en de aangegevene waarde der in 1850 en 1851 uit Groot-Brittannie en Ierland uitgevoerde Britsche wollen manufacturen; alsmede van de hoeveelheden wol, in de beide jaren in het Vereenigde Koningrijk ingevoerd en van daar weder uitgevoerd.

— De Minister van Finantien heeft vastgesteld het plan van de 218de Staats-Loterij, welke zal bestaan uit 20,000 loten, 10,000 prijzen en 2 premien. De trekking zal beginnen op 30 Aug. a. s.

Met genoegen vernemen wij, dat de heer *C. A. Teulings*, rijtuig-fabrijkant te dezer stede, heeft vervaardigd eene bij uitstek schoone Tilburie met paardentuig, die voor de tentoonstelling van nijverheid, te Arnhem te houden, bestemd zijn. De heer *C. A. Teulings*, die reeds als rijtuigfabrijkant eenen gunstigen naam verworven heeft, is zoo welwillend deze voorwerpen van inlandsche nijverheid ook voor het algemeen ten zijnen huize ter bezigtiging te stellen, gedurende de weinige dagen dat deze nog hier zijn. Zij zullen aanstaanden Dingsdag verzonden worden.

— Gisteren bij aankomen van de stoomboot de *Stad Rotterdam*, van hier op Rotterdam, is door de sleepboot *Mannheim* No. 2, aan de eerstgenoemde boot schade veroorzaakt, door de raderkast en keuken af te varen, waardoor echter noch aan de passagiers, noch aan de manschappen eenig letsel is overkomen; en hoewel de stoomboot den dienst niet terstond kan hervatten, is daarin voorzien door de *Nijmeegsche stoomboot*, die alzoo heden namiddag van Rotterdam alhier zal aankomen.

— Men schrijft ons, dat na den afloop der Harmoniëncoucours te Eindhoven, eenige leden van eene harmonie, welke des nachts over Best huiswaarts keerde, aldaar zulk groot straten gerucht maakten, dat naauwelijks iemand in zijne rust ongestoord bleef. Men geeft den wensch te kennen, dat bij het des nachts naar huis keeren van dusdanige feesten, eene betere directie heerschte, want anders zal het te vreezen zijn, dat zulke gedragingen aan dergelijke roemvolle feesten eenen verkeerden en nadeeligen tooi zullen geven, waardoor weldenkende mannen die zouden kunnen afkeeren. (*Wegens plaatsruimte zijn wij genoodzaakt, van dit ingezonden stuk slechts dit weinige over te nemen.*)

Eindhoven, 6 Julij. Het gister alhier gehouden Muzijkfeest, heeft, begunstigd door het schoone weder, aller verwachting overtroffen, des middags ten 12 ure nam de stoet een aanvang, dezelve werd voorafgegaan en gesloten door eene sierlijk gekleede eerewacht te paard en bestond de trein verder uit, de Commissiën der societeiten *Concordia* en *Harmonie*, der liedertafel *Philodia*, de gildeu van *St. Sebastiaan*, *St. Catharina* en *St. Barbara*, der hoogschuttersgezelschappen *Amicitia dulcius nihil*, *de Bruine Beuk*, *de Oude Doelen* en *de Vrienschap*, en uit de muzijkgezelschappen, *Apollo's lust* van Eindhoven, *St. Cecilia* van Haarsteeg en Hedikhuizen, *St. Cecilia* van Helmond, *de Stedelijke Schutters-Harmonie* van 's Bosch, *Arti et Amicitiae* van Oirschot en *Missa Sacrum* van Woensel, iedere commissie en gezelschap voorafgegaan door hunnen vaandrig, dragende hun sierlijk vaandel en vergezeld van 4 in feestgewaad gekleede kinderen; vier in costuum gekleede jongelingen droegen op een blaauw zijden kussen, de tot aandenken van het feest uit te reiken medailles, terwijl nog een vertigtal in feestgewaad gekleede kinderen, den trein als leeperijes en lietdennetjes vergezelde, van schier ieder huis wapperde de nationale vlag, en de straten, stoepen, deuren en ramen waren opgepropt van aanschouwers; de muzijkgezelschappen hebben de door hun opgegeven stukken tot ieders genoegen uitgevoerd, de Triomphfeest marsch ter dier gelegenheid door den heer *J. Lurmans*, directeur van *Apollo's lust* gecomponeerd en door al de Harmoniën gezamenlijk uitgevoerd, vond zoodanigen bijval, dat men dezelve, op dringend verzoek der aanhoorders nog eens heeft herhaald, de medailles en diploma's werden door den president van *Appolo's lust* aan de opgekomen Harmoniën, onder het houden eener hartelijke toespraak uitgereikt, des avonds om 10 ure namen de leden dier muzijk gezelschappen in den geïllumineerden tuin der societeit *Harmonie*, deel aan eenen bal door het muzijkgezelschap *Appolo's lust* van Eindhoven, aangeboden souper, bij welke gelegenheid vele toasten werden ingesteld. Het feest is laat in den nacht tot ieders genoegen en in de beste orde afgeloopen. De heer *L. van Briel* commandant der eerewacht, heeft hier doen zien, wat eene eerewacht met een knap commandant aan het hoofd vermag; want gedurende den ganschen optogt, waarbij elke Harmonie beurtelings eene marsch uitvoerde, is de orde van den trein geen oogenblik gestoord geworden. Ook de commissie der liedertafel *Philodia* moeten wij onzen dank betuigen voor de aangename verrassing [illegible] in den tuin der societeit *Harmonie* bezorgde de [illegible] door het uitvoeren van zangstukken [illegible] bewondering op [illegible] de goedkeuring van allen [illegible] de president der *Stedelijke Schutters-Harmonie* van 's Bosch getroffen door het schoone van den [illegible] heeft zelf niet kunnen nalaten [illegible] groei en bloei der liedertafel *Philodia* eenen welmeenenden toast in te stellen.

— Bij het heerschende warme weder begeeft zich dagelijks een groot aantal menschen te water en, ofschoon van algemeene bekendheid, achten wij het niet ondoelmatig de liefhebbers van zwemmen en vooral hen die niet gewoon zijn te baden, oplettend te maken; om vooral alvorens zich te water te begeven, de borst en het hoofd duchtig te verkoelen, wijl daardoor voornamelijk de bewusteloosheid wordt voorkomen, die den badenden zoo ligtelijk overvalt en waardoor reeds zoo menige ongelukkige verdronken is.

— Eergisteren had te Druten weder een ernstig ongeluk plaats. Een jongeling, oud 24 jaren, zich met zwemmen willende vermaken, heeft de onvoorzigheid gehad van zich te ver in het water te begeven; hij verdween in de diepte en verdronk. Al spoedig daarna is zijn lijk opgehaald.

— Naar men verneemt, bestaat er plan om in Tilburg een calicots-fabriek op te rigten, waardoor ongetwijfeld aan vele handen werk verschaft zal worden.

— Uit een van Brussel ontvangen berigt verneemt men, dat het verdrag omtrent eene spoorwegverbinding tusschen Nederland en Belgie is geteekend, of op het punt is van geteekend te worden. De verbinding zal volgens dat berigt plaats hebben van Antwerpen in eene regte lijn tot onze grenzen omstreeks Esschen en van daar over Nispen en Roozendaal, Standdaard Buiten tot de Roodevaart in de nabijheid van den Moerdijk. Van Roozendaal zal een zijtak worden gelegd tot Breda. Aan de concessie, die voor het leggen van den weg en den zijtak zal worden verleend, zal eene stoombootendienst worden verbonden van den Moerdijk langs Dordrecht tot Rotterdam. Reizigers en goederen zullen door de onderneming, aan welke de concessie zal worden verleend, worden overgebragt tot aan het station van den Holl. spoorweg te Rotterdam.

De beide gouvernementen hebben zich over het verleenen der concessie en de voorwaarden, waarop die zal worden ingewilligd, met elkander verstaan. Eene onderneming, die reeds de vereischte fondsen voor den aanleg des wegs en voor de stoombootendienst heeft bijeengebragt, wil, naar men zegt, zich op de gestelde voorwaarden met de uitvoering van het werk belasten. Is derhalve het verdrag tusschen de beide rijken geteekend, dan kan het verleenen der concessie van de zijde der beide regeringen spoedig worden te gemoet gezien.

— Het Fransche gouvernemet van dat van Belgie de uitlevering gevraagd hebbende van zekeren Alfred Mayer, zich noemende Abraham, veroordeeld door het hof van assises der Seine tot 10 jaren tuchthuisstraf wegens gequalificeerden diefstal, heeft bevonden dat deze Mayer, die eigenlijk van Deek genaamd en uit Nederland herkomstig zou zijn, 29 Maart 1852, na expiratie eener gevangenisstraf van 2 jaren, die hij, wegens diefstal, in Belgie had ondergaan, uit dat rijk over de Nederlandsche grenzen is gebragt. (*Pol. blad*).

— Den 7 Julij had te Rotterdam weder een ongeluk plaats, dat wij vermelden, opdat het tot meerder voorzigtigheid moge aansporen. Een knaap van 13 jaren, zoon van den heer R., reed zonder eenig geleide, gezeten in een bokkenwagentje, langs den smallen Boerensteiger, stortte al spoedig van den hoogen wal in het water. Door de spoedige hulp van eenige daar bezig zijnde werklieden, werd het kind gelukkig, ofschoon dan toch bewusteloos gered.

— den 6 Julij is Z. Exc. de baron von Maltitz, minister van Rusland bij het Nederlandsche hof uit de residentie naar Soestdijk vertrokken, alwaar H. M. de Koningin-Moeder thans HD. verblijf houdt, om op den verjaardag van Z. M. den Keizer van Rusland, welke op morgen invalt, aldaar tegenwoordig te zijn.

— In nacht van den 5 Julij heeft te Utrecht een treurig voorval plaats gehad. Bij het ontruimen van een privaat-put zijn twee der arbeiders, met name G. Huntelaar en van de Rijst, op eene jammerlijke wijze om het leven gekomen. Waarschijnlijk bedwelmd door den uit den put opstijgenden damp, is laatstgemelde er in gestort; G. Huntelaar zich in den put begevende om hem te redden, heeft insgelijks het bewustzijn verloren en is naar beneden gestort, vervolgens zijn nog twee personen, die waren toegeschoten om hulp aan te brengen, in gevaar geweest van op dezelfde wijze om te komen. (*De Nedl.*)

— Den 6 Julij des morgens ten half vijf ure arriveerde te Vlissingen het Koninkl. stoomjagt de Leeuw, waar zich aan boord bevindt Z. K. H. de Prins van Oranje, vergezeld van den heer kapitein de Casembrood.

— Omtrent het werk der droogmaking van het Haarlemmermeer, in de maand Junij meldt de kommissie, dat de gesteldheid van het meer thans zoodanig is, dat, ofschoon de aanvoer-kanalen voor eene aanzienlijke lengte gemaakt zijn, het weinige water, waarmede de bodem bezet is, bij afwaaijenden wind, niet genoeg kan toevloeijen voor den geregelden gang der stoomwerktuigen. Om dezelfde reden is het ook niet mogelijk, den juisten waterpassen stand op te geven; doch wanneer men de waarneming van 26 Junij, bij vrij stil weder, aanneemt geven de een stand van 3,90 el onder A. P., dan zal men niet ver van de waarheid zijn. Het meer zou dan, ondanks veel gevallen regenwater en den stilstand van de Leeghwater, sedert den laatsten, Mei, 5 duim verlaagd zijn.

De Leeghwater heeft in Junij geene dienst gedaan, als zijnde afgedamd voor het nazien van pompen, enz. In het begin van de volgende maand rekent men daarmede in gereedheid te zullen zijn. De Cruquius heeft 607 uren gewerkt en 99½ uren moeten stilstaan door gebrek aan toevoer van water. De lijnden heeft 437½ uren gewerkt; het stoomwerktuig te Sparendam 423 uren.

— Omstreeks Amersfoort valt op geheel [illegible] nog geen spoor van aardappelziekte te bespeuren; [illegible] men daarvoor gehouden heeft, is door deskundigen onderzocht en gebleken door den invloed van de nachtvorst te zijn ontstaan; op sommige plaatsen wordt reeds gerooid en de vrucht uitmuntend en gaaf bevonden. Ook de boekweit herstelt zich en het hooi valt goed uit.

— Op den 3den Junij is in de bus van het postkantoor te Groningen, door den horologiemaker M. Sleutelaar gestoken een brief, bevattende: 2 bankbiljetten ieder groot *f* 25, No. 46 en 60, en 1 muntbiljet van *f* 10, No. 262205, geadresseerd aan F. Sleutelaar, schrijnwerker te Krimpen aan den IJssel; deze brief met deszelfs inhoud is niet aan den geadresseerde geworden, en de recherches, aan het postkantoor en aan het hulpkantoor te Krimpen, zijn vruchteloos geweest.

— Men schrijft uit Nieuw-Pekel-A van den 4 Julij, aangaande den staat der veldgewassen in die streken, zooverre men dit tot heden kan nagaan.

Tarwe staat over het geheel op de kleigronden tamelijk wel en zal een goeden oogst opleveren.

Rogge belooft mede een goed gewas; hoewel sommige stukken wat dun staan, hebben zij evenwel goeden aren, die goed gevuld zijn. Zoodat hiervan eene meer dan middelmatige uitkomst te wachten is.

Garst almede een goed gewas.

Haver heeft op de hooge landen, door de droogte in den zaaitijd, veel geleden, zoodat dezelve algemeen dun staat; de uitkomst zal niet dan zeer middelmatig zijn.

Boonen staan in vollen bloei en beloven een goed resultaat.

Boekweit belooft zoowel op de zandlanden als in de veenen veel en heeft van geen nachtvorst te lijden gehad, zoodat van dit graansoort bij deze heerschende en gewenschte warmte, mede eene goede uitkomst te wachten is.

Koolzaad. Hierin wordt op sommige plaatsen een belangrijk bederf aan den stam bespeurd, waardoor de wasdom benomen wordt, terwijl het zaad nog niet volwassen is; het verlies daarin kan men wel op een zesde deel rekenen, op sommige plaatsen zelfs wel op een vierde. De uitkomst van dit gewas zal dus niet aan de verwachting beantwoorden.

Aardappelen staan uitmuntend, hier verneemt men van de ziekte tot nog toe niets.

VERGADERING DER PROVINCIALE STATEN VAN NOORDBRABANT.

Woensdag 7 *Julij*.

De *Griffier* geeft voorlezing van de notulen, welke worden goedgekeurd.

De *Voorzitter* geeft in overweging de werkzaamheden van den vorigen dag voort te zetten, met benoeming van den heer *van Hasselt*, ter vervanging van den heer *Gerlach*, die heden afwezig is, in het bureau van stemopneming tot het zamenstellen der afdeelingen. Hieraan voldoende begint de stemming, en worden de volgende heeren, die de meeste stemmen hebben erlangd, benoemd tot leden der 2de afdeeling voor regterlijke zaken.

Zij zijn de heeren: *van den Acker, van Baar, Beens, van Cooth, Dijkhof, Gouverneur, van Heurn, van den Heuvel, van Mens, Oomen, Pape, van Reijsingen, Sassen, van Stekelenborg, Verheijen* en *Wierdsma*.

Tot leden van de 3de afdeeling worden benoemd de heeren: *Bots, van Dam, Diepen, Gerlach, A. van den Heuvel, Cerstens, Mutsaers, van der Poest Clement, Pompe, de Quaij, de Ram, Raupp, de Roij van Zuidewijn, H. Sassen, J. Smits* en *van Swieten*.

De *Voorzitter* geeft in overweging de overige leden zonder stemming als leden der 4e afdeeling te proclameeren, wijl deze niet in de 3 vorige afdeelingen benoemd zijnde, van zelf tot de 4e of laatste afdeeling moeten behooren.

De vergadering schenkt hieraan hare goedkeuring.

Alzoo is de 4e afdeeling zamengesteld uit de heeren:

v. Rijckevorsel, Bijvoet, Verheijen v. Estveld, Sengers, Verschoor, Drossaerts v. Drongelen, den Dekker, Prinsen, van de Ven, van Roy, v. Etten, Brouwers, Heeren, van de Werken, Borret en *Daverveldt*.

Thans deelt de Griffier zeer beknoptelijk de ingekomen stukken mede, welke naar hunne betrekkelijke afdeelingen verzonden worden.

Wij zullen deze stukken even aanstippen, omdat zij toch breedvoerig bij de beraadslagingen behandeld en in onze kolommen opgenomen worden. — Deze stukken zijn teveens van zeer gering algemeen belang, en bevatten of slechts eenvoudige mededeelingen of wel onderwerpen van zuiver plaatselijken aard.

Zij bestaan hoofdzakelijk in: eene missive van gedep. staten geleidende de rekening van inkomsten en uitgaven over 1850.

Naar afd. 1.

Dito om subsidien voor het fonds van behoeftige kraamvrouwen; voor het instituut van doofstommen te St. Michiels-Gestel; voor het genootschap van kunsten en wetenschappen in Noordbrabant, enz.

Naar afd. 1.

Dito nopens de verantwoording van het fonds van heerlijke regten.

Naar afd. 1.

Dito voor het gebruik van provinciale gebouwen door de regterlijke magt.

Naar afd. 1.

Het reglement van orde, dat in het verledene jaar voor één jaar bekrachtigd is geworden.

Ter visie, zonder daarover verslag te behoeven uit te brengen.

Missive als voor, houdende mededeeling van 's Konings goedkeuring aan het reglement van orde voor de provinciale staten.

Wordt voor kennisgeving aangenomen.

Dito houdende magtiging tot het herzien van provinciale reglementen.

Als voor.

Een bundel stukken over het uitwaterings-kanaal.

Naar afd. 4.

Dito over jagt en visscherij.

Voor kennisgeving.

Dito verslag over gewijzigde polder reglementen.

Verzonden naar de bijzondere afdeeling.

Zr. M. besluit waarbij de polder van Teeffelen van die van Megen wordt afgescheiden.

Voor kennisgeving.

Dito over de heffing van sluisgelden op de rivieren Mark en Dintel.

Voor kennisgeving.

Dito over den weg van Eindhoven over Oirschot naar Tilburg.

Naar afd. 3.

Dito over kosten in eenen weg van Bladel.

Naar afd. 3.

Dito aangaande bezwaren over gronden voor den weg van Erp naar Gemert.

Naar afd. 1.

Een ontwerp over de verpachting van tollen op provinciale wegen.

Naar afd. 2.

Over de verhooging van den klinkerweg van 's Bosch naar klein-Deuteren.

Naar afd. 3.

Over eene subsidie in den weg van Almkerk.

Naar afd. 1.

De verantwoording van den opbrengst van de grasgewassen op provinciale wegen.

Voor kennisgeving.

Adres over den weg van Almkerk, over dien naar Fijnaart, en over eene gemeenschappelijke verbetering tusschen Eindhoven en de Limburgsche grenzen.

Naar afd. 1.

Dito nopens de verschuldigde geldelijke bijdragen van eenige gemeenten voor het aanleggen van provinciale wegen.

Naar afd. 1.

Dito over eenen weg van Heusden naar Werkendam; missive van den Belgischen minister van binnenlandsche zaken over den weg naar Hoogstraten, en over het bouwen van een tolhuis op den weg van Grave naar Maasbees.

Naar afd. 4.

Dito over de rigting van eenige wegen.

Naar afd. 3.

Dito over de plaats, waar de springhengsten zullen gekeurd worden voor het kanton Zevenbergen.

Naar afd. 4.

Adres van eenige koornmolenaars om afschaffing der wet op het gemaal.

Dit rekwest, dat reeds van de vorige zitting tot deze vergadering is blijven liggen omdat daaraan toen evenmin als nu iets kon gedaan worden, wijl de toestand dezelfde gebleven is, wordt eenvoudig ter visie gelegd.

Dito over het beheer van zekeren dijk onder Dussen.

Naar afd. 4.

Dito van den majoor *Frankamp* te Vught over de verhooging van eenen dijk achter Sophia's burg aldaar.

De staten vermeenen hieraan niets te kunnen doen, en besluiten dit rekwest ter zijde te leggen.

De staat van de provinciale eigendommen op 1 Julij 1852.

Nederleggen.

Rekwest van het polderbestuur van Teeffelen over de verhooging van den Schutlakenschen dam.

Ter visie.

Adres van het plaatselijk bestuur van Willemstad om uitstel van betaling.

Naar afd. 1.

Het gewijzigd reglement van de commissie van landbouw.

Naar afd. 4.

Een stuk over het aanleggen van kunstwegen wordt voor kennisgeving aangenomen.

Over 3 tolhuizen op den weg van Rosmalen naar Veghel, en een stuk over de bezoldiging van opzigters bij de provinciale wegen.

Naar afd. 1.

Adres van de regenten van den algemeenen arme te 's Bosch om subsidie voor het vergrooten van het krankzinnigen gesticht aldaar.

Naar afd 1.

Een naamloos adres nopens waterleidingen.

Wordt als ongeteekend niet gelezen en ter zijde gelegd.

Adres over den tegenwoordigen toestand van de rivieren de Dommel en de Aa.

Naar de betrekkelijke afdeeling.

Wijl de afdeelingen deze ingekomen stukken eerst zullen gaan onderzoeken en morgen, donderdag er nog geene verslagen voorhanden zijn, wordt het vervolg dezer zitting bepaald op vrijdag aanstaande ten 12 uur.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Woensdag 7 Julij.

In deze zitting is ingekomen eene koninklijke boodschap ten geleide van een ontwerp van wet nopens de heffing der accijnsen in Limburg. — Afdeelingen.

De beraadslagingen worden voortgezet over de ontwerpen tot regeling van het muntstelsel in Ned.-Indië.

De heeren *de Fremery, van Dam van Isselt, Gevers en van Hall*, hebben in deze zitting het woord gevoerd.

Zitting van Donderdag 8 Julij.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is ingekomen een wets-ontwerp tot goedkeuring van artikelen van een tractaat met Frankrijk tot wering van den nadruk van wetenschappelijke en letterkundige werken. De beraadslagingen over het wetsontwerp betreffende het Indische muntwezen, die heden zijn voortgezet zullen morgen worden hervat.

217de STAATS-LOTERIJ.

Prijzen van f 100 en daarboven.

5de Klasse.

7de Lijst: Nos. 4769, 12780, 13536, 14726, 19574, 3264, 9702, 10666, 11179, 11573, 11972, 12279, 14859, 15297, en 15592 ieder *f* 100; Nos. 11616, 3270 en 10599 ieder *f* 200; Nos. 8472, 15265, 12380, 17144 en 18017 ieder *f* 400; No. 2926, *f* 1000; No. 2680, *f* 5000, No. 13741 *f* 25000.

8ste lijst: Nos. 223, 5135, 8487, 15760, 1308, 8760, 12551 en 14686 ieder *f* 100; Nos. 5534, 15632 en 16200 ieder *f* 200; Nos. 14804 en 13547 ieder *f* 1000; No. 10333 *f* 1500, No. 16010 *f* 100000.

LAATSTE BERIGTEN.

ENGELAND. BRAND VEROORZAAKT DOOR DE STRALEN DER ZON. Men leest in de Sun van 5 Julij. Gister omstreeks den middag was het zoo heet, dat het weerglas in de schaduw den graad van bloedwarmte teekende. Tegen 1½ uur vereenigden zich de stralen der zon op een klein houten huisje van Jones d'Albanij-Road, Camberwell. Het gebouw ontvlamde. De brandspuiten van Londen en van het west of Engeland office togen naar de plaats des onheils, met het gevolg dat er aan geen blusschen te denken viel en het huis geheel verbrandde.

— Wij vernemen door middel der nieuwspapieren van New-York een gewigtig feit voor het behoud van den algemeenen vrede in de toekomst en de zekerheid der betrekkingen, welke Engeland en de Vereenigde Staten trachten te verkrijgen tusschen den Atlantischen en stillen oceaan.

De twee magten, welker wedijver sedert eenige jaren op eene schreeuwende wijze voortging, hebben zich verstaan om te herkennen en te waarborgen de onafhankelijkheid en de onzijdigheid van St. Jan van Nicaragua, den sleutel, naar men weet, van eene der wegen, die van den golf van Mexico naar den stillen Oceaan loopen.

— Het is onmogelijk zich voor het oogenblik over de verkiezingen in Engeland te verklaren. Reeds zijn er eenige candidaten gekozen. In verschillende districten heeft men het poll verlangd.

Het poll voor de verkiezing der hoofdstad, dat in den avond van den 7 Julij gesloten is, levert de volgende uitkomst op: Masterman 5,184; lord J. Russell 4,566; baron Rotschild 4,086; sir James Duke 4,469; Crawford 3,079.

FRANKRIJK. De *Moniteur français* bevat een der belangrijkste verslagen van den minister van binnenlandsche zaken aan den prins president der republiek strekkende om de instelling eener juiste statistiek van feiten betrekkelijk den huishoudelijken en zedelijken toestand van Frankrijk te regelen en algemeen te maken.

— Sedert het staken van den arbeid, te Rive-de-Gier, geëindigd is, deden zich in onderscheidene steden van Frankrijk zulke voorvallen op, ten einde vermeerdering van loon te verkrijgen. Deze hebben echter geen ernstig karakter met het oog op de algemeene orde.

Onze brave, arbeidende bevolking zegt eene algemeene correspondentie moet het weten: het staken van den arbeid is een slecht middel om regtvaardige klagten aan te heffen, het kan niet dan gevaarlijk en zonder vergoeding wezen. Eerst gevangennemingen, later ellende, zietdaar al wat dit voortbrengt.

VERSLAG WEGENS HET INSTITUUT VOOR DOOFSTOMMEN, *te St. Michiels-Gestel.*

In de inleiding wordt wijlen de Hoogw. Heer H. DEN DUBBELDEN, *Bisschop van Emaus*, enz., die ons op den 13 October 1851 door den dood ontrukt werd, met een kort maar hartelijk woord herdacht. De menigvuldige blijken van belangstelling door Z. D. H. aan dat gesticht, de vrucht zijner onophoudelijke zorgen gegeven, maakten dat herdenken tot een pligt.

§ I. Gedurende het jaar 1851 hebben slechts drie kweekelingen het Instituut verlaten.

Daarentegen, zijn in genoemd jaar acht nieuwe leerlingen aangenomen.

Tot genoegen der ouders diene, dat de zeven, welke van deze nog in het Instituut aanwezig zijn, zich door hunne opgeruimdheid goed geaard betoonen, en dat hunne gezondheid niets te wenschen overlaat.

Het aantal kweekelingen, hetwelk op 1 Januarij 1851 uit *acht en zeventig* bestond, was alzoo den 31 December tot *drie en tachtig* geklommen.

§ II. Vele geëerde begunstigers van het Instituut hebben meermaals hun verlangen te kennen gegeven, om met den aard van het onderwijs eenigzins bekend te worden. Ten einde hieraan te voldoen, alsmede om de talrijke bezoekers, die wekelijks de publieke lessen komen bijwonen, de strekking van hetgeen zij daar zien te doen vatten, achten wij het niet ongepast, hier den inhoud van hetzelve, alhoewel zoo beknopt mogelijk, te doen volgen.

Vooraf echter bemerke men wel den toestand van den Doofstommen leerling bij den aanvang van het onderwijs. Wanneer een Doofstomme in het Instituut aankomt, staat hij in zoo ver gelijk met elk ander jongeling, die naar een Collegie wordt gezonden, dat voor beiden het doel is, eene nieuwe taal te leeren. Doch tusschen hen bestaat ook een zeer opmerkenswaardig verschil. Terwijl de laatste reeds eene taal medebrengt, welke voor hem en den onderwijzer als middel van verkeer en tot den grondslag van het te geven onderrigt dient, bezit de eerste nog niets dan eenige onbepaalde teekens, welke hij meestendeels zelf voor zich gevormd heeft, ten einde zijne behoeften kenbaar te maken en de weinige voorwerpen, die hij kent, aan te duiden. Dit verschil veroorzaakt, dat men met beiden niet op dezelfde wijze kan beginnen. Voor den eenen wordt slechts de eene taal in de andere overgebragt; voor den anderen moet, als het ware, eene geheel nieuwe taal worden geschapen. Het eerste onderwijs der Doofstommen heeft alzoo wel iets van de manier, waarop een kind praten leert, met dit onderscheid echter, dat het meer stelmatig geschiedt. —

De orde der studiën is nu als volgt:

De geheele Cursus is verdeeld in vijf afzonderlijke klassen. Het onderrigt der eerste of laagste bestaat hoofdzakelijk in het aanleeren der namen van stoffelijke voorwerpen, eerst van die, welke in natura kunnen worden aangetoond, en vervolgens van andere, die, wijl zij niet bij de hand zijn, slechts door teekening kunnen kenbaar gemaakt worden. Kan de leerling op het gezigt des woords het beteekende voorwerp aanwijzen, en zoo men hem dit laat zien, deszelfs naam opschrijven; of anders, heeft hij het woord leeren schrijven en begrepen, dat het dient om dit, en geen ander voorwerp aan te duiden, dan is het doel bereikt. — Deze lessen worden, zoo als in vorige verslagen meermaals is gemeld, voor het grootste gedeelte door Doofstommen zelven gegeven.

Zoodra de leerling aldus een genoegzaam aantal woorden verstaat, gaat hij over tot de tweede klasse. Hier moet hij leeren, dat meer van dezelfde voorwerpen anders, dan wel één alleen worden aangeduid, met andere woorden, hij leert het enkelvoud van het meervoud onderscheiden; en hierbij tracht men hem tevens de waarde der getalmerken tot zekere hoogte te doen kennen, welke eene rijke stof tot ontwikkeling en schepping des verstands opleveren. Vervolgens leert men hem de verschillende voorwerpen van elkander onderscheiden door de deelen, waaruit zij zijn zamengesteld, door de soort tot welke zij behooren, door derzelver grondstoffen, gedaanten, kleuren, eigenschappen enz., al hetwelk hij zich tevens moet gewennen, in behoorlijk schrift uit te drukken. Hierdoor worden niet alleen zijne denkbeelden meer klaar, maar in staat gesteld om de gelijkheden en ongelijkheden der aangeleerde voorwerpen op te zoeken, wordt ook zijne opmerkzaamheid grooter en begint zijn leeren eenigzins meer studie te zijn. — Doch het zal wel niet behoeven gezegd te worden, dat men deze oefeningen nog niet ver kan uitbreiden; later worden dezelve, naarmate de ontwikkeling toeneemt, herhaald en telkens vermeerderd. Ook is het in de twee voorgaande klassen nog niet mogelijk, over de vatbaarheid der leerlingen met zekerheid te oordeelen. De ondervinding heeft geleerd, dat sommigen door een gelukkig geheugen in zeer korten tijd een ongeloofelijk getal woorden kunnen aanleeren, en nogtans later, als het verstand meer moet beginnen te werken, door anderen ver worden overtroffen, ja somtijds tot de hoogste klasse nooit kunnen opklimmen.

Ofschoon nu reeds door het gebruik in de taal der gebaren vele werkwoorden worden verstaan en gebezigd, begint echter derzelver uitlegging eerst in de derde klasse. Men doet den kweekeling vooreerst opmerken, dat even als elk voorwerp, zoo ook elke daad en beweging haren naam hebben. Doch hier, zoo als blijkt, is het niet genoeg de beteekenis van het woord te kennen; de Doofstomme moet de werkwoorden kunnen gebruiken, zoo als wij, sprekenden, dit doen: hij moet datgene wat hij zelf gedaan heeft of anderen heeft zien doen, door regelmatige volzinnen kunnen uitdrukken. Dit evenwel — de grootste moeijelijkheid, die er voor den Doofstomme bestaat, — leert hij meer door oefening dan wel door bepaalde regels. Het eenige waarop in deze klas moet gelet worden, is den leerling geene andere werkwoorden voor te brengen dan zulke, welker beteekenis men kan zigtbaar maken, noch zoodanige volzinnen, welker zamenhang hij voor als nog niet kan bevatten. — In deze klasse hebben door naarstigheid en vorderingen bijzonder uitgemunt *Leonardus Hermsen* uit *Groesbeek* (*Gelderland*) bij de jongens, en *Joanna Dercks* uit *Wel* (*Limburg*) bij de meisjes.

Nadat de Doofstomme alzoo de meest dagelijks voorkomende werkwoorden heeft geleerd, en de onderwijzer een eenigzins geregeld onderhoud met hem kan aanvangen, begint men in de vierde klasse met hem de allereerste gronden der spraakkunst te verklaren, terwijl men hem langzamerhand gewent, meer uitgebreide volzinnen te bezigen. In de keuze der woorden ziet men hier niet zoo zeer, of derzelver beteekenis zigtbaar dan wel onzigtbaar is; alleenlijk tracht men te vermijden ze in eenen figuurlijken zin voor te stellen, tenzij deze uit den letterlijken gemakkelijk is af te leiden, of door eenig voor den leerling verstaanbaar Sijnoniem kan worden uitgelegd. — Hebben de Doofstommen de lessen in deze klas eenigen tijd met vrucht bijgewoond, dan bespeurt men bij hen een zeer in het oog loopend verschil van vroeger. Daar zij hunne studiën door eenige lektuur kunnen verwisselen, wordt hun leerlust gaande gemaakt. Men kan zien, dat het hun aangenaam is, wat zij gelezen of [illegible] nomen hebben aan [illegible] meesters te verhalen [illegible] nieuwsgierigheid [illegible] elk voorval opge[illegible] doet hen eene [illegible] vertellen, [illegible] het bewijs zijn [illegible]. De meeste vorderingen in deze klas zijn [illegible] jongens door *Cornelius van de Gijn*, [illegible] (*Gelderland*), en bij de meisjes door *Adriana* [illegible] uit [illegible]*beek* (*Noord-Brabant*).

Eindelijk in de vijfde klas legt men de verdere regels onzer taal uit, voor zoover zulks noodig is, om hen in het uitdrukken hunner gedachten te leiden, en om te kunnen onderzoeken of zij de verschillende soorten van taalvormen, welke zij ontmoeten, verstaan, al dan niet. Behalve dit, behandelt men hier de werkwoorden, zoowel als andere rededeelen, in allerlei beteekenissen, voornamelijk tracht men hen gemeenzaam te maken met het gebruik der gewone spreekwijzen, van welke wij ons in gesprekken, brieven, enz. bedienen. Dit laatste is voor den Doofstomme van bijzonder gewigt, en na de vlijtigste studie, hoe lang ook aangehouden, zal zelfs de beste in dit punt altijd ver beneden ons sprekenden blijven, wegens gemis aan conversatie. Alles, wat wij ons door den omgang met anderen, zonder het te merken, eigen maken, moeten de Doofstommen opzettelijk aanleeren; en van daar zal het gebeuren, dat er gevonden worden, die, niettegenstaande zij nog al tamelijk goede vorderingen hebben gemaakt, toch dikwijls voor de geringste vragen, als b. v. deze: *Is de bode reeds* AAN? *Is de regen nog niet* OVER? zullen stilstaan. — Het meeste hebben zich in deze klasse onderscheiden *Joannes Henricus Mösenmeijer*, uit *Schiedam*, en *Woutherus Jacobus Soudijn*, uit *Rotterdam*, bij de jongens; en *Joanna Maria Schramp*, uit *Leijden*, bij de meisjes.

Dit alles nu bevat datgene, wat het eigenlijke onderwijs der Doofstommen uitmaakt, namelijk, het aanleeren van de taal des lands. Doch het Instituut zou aan zijne bestemniet beantwoorden, zoo het zich hierbij bepaalde. Het is niet genoeg voor den Doofstomme, dat hij in staat is, met andere menschen om te gaan; men moet hem ook die kundigheden bezorgen, welke hij noodig heeft, om later aan zijne verschillende verpligtingen in de maatschappij te kunnen voldoen, en hieronder komt zonder twijfel op de eerste plaatst de godsdienst. Is het onderrigt daarin een voor alle opvoedingsgestichten zoo belangrijk punt, in een Doofstommen-Instituut is het van dubbel gewigt, zoo wel om deszelfs noodzakkelijkheid, als om de eigenaardige moeijelijkheden, die er aan verbonden zijn. — Een gepast en grondig godsdienstig onderrigt is in een gesticht voor Doofstommen meer dan in elke andere school noodzakelijk, omdat, zoo het hun daar niet wordt gegeven, zij het waarschijnlijk nooit zullen bekomen. Immers de gewone onderwijzingen welke in de kerken worden gedaan, zijn niet voor hen. Daarenboven stellen de stand en de bezigheden, waarin zij na hun vertrek uit het Instituut komen, hen veelal buiten de gelegenheid van door iemand afzonderlijk genoegzaame uitlegging in de waarheden des geloofs te erlangen of over hunne godsdienstige pligten voldoende onderhouden te worden, zoodat zij, in de maatschappij teruggekeerd, desaangaande wederom voor het grootste gedeelte aan zich zelve alleen zijn overgelaten. Hieruit blijkt de ruimte, welke de godsdienst in het onderwijs voor Doofstommen behoort in te nemen. Niet alleen moeten hun al de geloofspunten, welke zij [illegible] den en uitgelegd, maar ook al hunne pligten jegens God, jegens hunnen naaste en jegens hen zelven moet men hun indrukken, — de beweegredenen tot het betrachten der deugden en het vlugten der zonden behoort men hun diep in het hart te prenten, — de gevaren waaraan men is bloot gesteld, de middelen om in dezelve niet te bezwijken, de manier om, als men eenmaal gevallen is, weder op te staan: — dit alles, en zoo veel mogelijk grondig, aan het Instituut te leeren kennen, is voor den Doofstomme eene eerste behoefte. Doch vereischt het nu reeds zoo veel geduld en moeite, om zelfs een sprekend kind deze kennis te doen verkrijgen, bij den Doofstomme is die nog veel grooter. Gewoon alles door het gezigt te beoordeelen, is het voor hem uiterst moeijelijk, de verhevene waarheden des geloofs te bevatten; en niet zelden gebeurt het, dat men, na ook al lang te hebben gemeend, dat het punt was goed begrepen, ten laatste nog ondervindt, dat hij er een gansch onvolmaakt denkbeeld van had opgevat, somtijds zelfs, dat hij aan het wezen der zaak in het geheel niet had gedacht. — Een ieder zal hieruit gemakkelijk kunnen afleiden, hoezeer dit punt de opmerkzaamheid verdient van allen, die of uit verpligting of uit Christelijke menschlievendheid zich het welzijn der Doofstommen aantrekken, en het zal wel geene verwondering baren, dat in het Instituut nagenoeg een vierde der lessen uitsluitend aan de godsdienst wordt toegewijd. —

De manier, welke men hierin volgt, is deze. In zekeren zin neemt het godsdienstig onderrigt reeds eenen aanvang in de eerste klasse. Even als eene moeder met haar kind, zoodra het slechts eenige woorden kan stamelen, reeds dikwijls spreekt van Onzen Lieven Heer, van den schoonen hemel enz., het leert bidden en in de kerk eerbiedig zijn, alhoewel het van dit alles nog weinig begrijpt of weet waarom dit zoo geschiedt, — eveneens neemt men elke gelegenheid te baat, om in den jeugdigen Doofstomme het denkbeeld van God, van het andere leven enz., te ontwikkelen, men tracht hem eerbied en ontzag voor heilige zaken in te boezemen, men leert hem de gewone gebeden en zoo spoedig mogelijk eenige antwoorden uit den Catechismus van buiten enz. Doch zoo lang hij nog in eene der drie laagste klasse is, zou het grootendeels vergeefsche moeite zijn, hem deze gebeden en antwoorden te willen doen verstaan; dewijl hij noch genoeg taalkennis bezit, om hem het aantal nieuwe woorden, die daarin voorkomen, te kunnen verklaren, noch genoegzame kennis van zaken, om hem de meeste geloofswaarheden door vergelijkingen en uitlegging voldoende op te helderen. De eigenlijke uitlegging van den Catechismus begint alzoo eerst in de vierde klasse en heeft twee deelen, welke zoo even reeds zijn aangewezen: — het eerste [illegible] in de verklaring van de beteekenis der [illegible] taalkundig dan godsdienstig: — het [illegible] gen der geloofspunten en pligten, [illegible], hetwelk aan gewone kinderen wordt gegeven, [illegible] daarin, dat men andere middelen moet gebruiken, om zijne gedachten aan de kweekelingen mede te deelen. —

Naardien de meeste leerstukken des geloofs zoodanig met de geschiedenis der godsdienst in verband staan, dat zij zonder ten minste eenige kennis hiervan bezwaarlijk kunnen worden begrepen, heeft men altijd er zich op toegelegd, de leerlingen den inhoud van dezelve te doen kennen. Sedert eenigen tijd is men in de hoogste klasse begonnen ze een weinig meer uitgebreid te behandelen, en reeds mogen wij ons verheugen, dat velen hunner met de bijzonderste gebeurtenissen uit de eerste boeken van het Oude Testament bekend zijn, terwijl het voor allen eene soort van genoegen is dat men hen daarmede bezig houdt, zoodat de belofte van een buitengewone les in de geschiedenis dikwijls voor hen tot prikkel strekt, om in de andere des te beter oplettend te zijn.

Het onderrigt in andere vakken, als den brievenstijl, het rekenen, enz. word geregeld naar gelang de betrekking en geestvermogens der kweekelingen dit medebrengen, en geschiedt nagenoeg op dezelfde wijze als in andere scholen.

Ziedaar dan 't kort, waarin de wetenschappelijke opleiding der Doofstommen bestaat. Hoe veel geduld de onderwijzers en de onderwijzeressen zich daarbij moeten getroosten, zal een ieder gemakkelijk kunnen bevroeden, vooral als men bedenkt, dat men onder de Doofstommen zoo wel als onder andere menschen vele gevonden worden, die bij hunne ligchaamsgebreken nog daarenboven met zeer geringe zielsvermogens zijn bedeeld, en niettegenstaande den besten ijver, zoowel van hunnentwege als van den kant hunner leermeesters, slechts weinige vorderingen kunnen maken. — Maar er is toch ook veel opbeurends aan dit werk verbonden. De leergierigheid, welke zij over het algemeen aan den dag leggen, — het zien van den voortgang, dien zij gemaakt hebben, het genoegen dat men ontwaart, als men getuige is van de aandoening der ouders, wanneer zij het kind, hetwelk zij voor eenigen tijd zoo geheel onwetend van huis zonden, hen voor de eerste maal met den teederen naam van vader en moeder zien begroeten en verschillende vragen aangaande hunne betrekking, familie, enz. voorstellen, — het indrukwekkende vooral, dat er in gelegen is, die deerniswaardige kinderen in zulke opgeruimde stemming en met een zoo hartelijk gevoel den goeden God, dien zij van te voren niet kenden, nu als hunnen grootsten Weldoener te zien loven en bidden: — dit alles baart eene voldoening, welke de zorg en moeite, dien men voor hen moet aanwenden, ruimschoots beloont of liever ze geheel doet vergeten.

(*Wordt Vervolgd*)

JAARMARKTEN.

(JULIJ.) 5 *Budel*, jaarmarkt. 6 *Cuijk* en *St. Agatha*, beesten-, laken-, wollen- en linnenmarkt. 7 *Eersel*, beestenmarkt. 7 *Oss*, paarden-, beesten- en linnenmarkt. 8 *Almkerk*, paardenmarkt. 11 *Waalwijk*, kermis. 12 *Herpen*, beesten en linnenmarkt. 12 *Lierop*, beestenmarkt. 13 *Aarle-Rixtel*, jaarmarkt. 13 *Cuijk* en *St. Agatha*, [illegible] 18 *Bucahen*, jaarmarkt. 19 *Vlijmen*, laken-, linnen- en beestenmarkt. 20 *Boxtel*, paarden- en beestenmarkt. 20 *Eindhoven*, beestenmarkt. 21 *Woudrichem*, paardenmarkt. 22 *Werkendam*, kermis. 25 *Boxmeer*, kermis. 26 *Best*, paarden- en beestenmarkt. 26 *Tilburg*, jaarmarkt. 27 *Rosmalen*, paarden- en beestenmarkt.

BROODZETTING VAN 's HERTOGENBOSCH:

Donderdag 8 *Julij* 1852.

De prijs van het roggebrood is voor deze stad 31 cents de 3 nederl. ponden; het nederl. pond boter *f* 0.60 à *f* 0.70.

Volgens den prijs der rogge en de vastgestelde grondslagen, is de prijs van roggebrood:

Voor het brood-distrikt *Waalwijk*, te rekenen van Vrijdag 9 Julij, des middags ten 12 ure 18½ cents de 2 ned. pond.

Voor het brood-distrikt *Woudrichem*, te rekenen van Zondag 11 Julij, des middags ten 12 ure 19½ cents de 2 nederlandsche ponden.

Voor het brood-distrikt *Uden*, te rekenen van Vrijdag 9 Julij, des morgens ten 8 ure 27¼ cents de 3 ned. pond.

Voor het brood-distrikt *Vught*, te rekenen van Vrijdag 9 Julij, des morgens ten 8 ure 27¼ cents de 3 ned. pond.

Voor het brood-distrikt *Ravenstein*, te rekenen van Zondag 11 Julij, 47 cents de 5 nederlandsche ponden.

MARKTBERIGTEN.

'S BOSCH, 7 en 8 *Julij*. Rogge, *f* 6,85 *f* 7,20; Boekweit *f* 5,50 *f* 5,90; Haver, N. P. *f* 0,07 *f* 0,08.

EINDHOVEN, 6 *Julij*. Rogge N. M. *f* 6,52; id. Boekweit *f* 5,30; id. Haver *f* 3,10; Rogge N. P. *f* 0,8½ Boter *f* 0,[illegible]

AMSTERDAM, 7 *Julij*. Tarwe en Rogge aan cons., 129 p. b. Pools. Tarwe *f* 280 bij partij; 128 p. dito *f* 285.

Rogge, 122, 124 p. Pruis. *f* 172, *f* 176 bij partij; 123 p. dito *f* 174; 125 p. Pommer *f* 190; 123 p. Hanover *f* 108

PARIJS, 7 *Julij*.		SPECIE-KOERS.	
3 pCt.	72—	10 Gld. St. . .	*f* 9,82 à 9,88.
5 »	——	O. Ger. Duc. »	5,55 » 5,65.
Fr. Bank.	2742.50	Fr. Kr. . . . »	2,70 » 2,75.
Rom. E.	95¼	5 Frs. . . . »	2,33 » 2,26.
		Prs. Thal. . . »	1,73 » 1,76.

MAAS TE *GRAVE*. 7 *Julij*. 6 el, 43 duim boven AP; *gevallen* 10 duim. 8 *Julij*. 6 el, 34 duim boven AP; *gevallen* 9 duim.

DIEZE TE *'s BOSCH*. 8 *Julij*. 0 el, 97 duim onder 0; *gevallen* 1 duim. 9 *Julij*. 0 el, 99 duim onder 0; *gevallen* 2 duim.

De 0 te 's BOSCH is 4 el, 11 duim boven AP.

Gedrukt en uitgegeven bij de WED. D. A. A. DE ROOY, te *'s Hertogenbosch*.